

Jandarma Efradı Kanununun 7 ve 12 nci maddeleriyle geçici 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir ek ve bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/796)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-2391, 6/721

5 . III . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1861 sayılı Jandarma Kanununun 7, 12 nci maddeleriyle muvakkat 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir ek ve bir muvakkat madde eklenmesine dair olup Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 4 . III . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBEBİ MUCİBE

1. Jandarmada muvazzaflık hizmetini bitirdikten sonra kendi isteklerine ve üstlerince onanmış bilgi ve ehliyetlerine göre mesleklerine uzatmalı olarak kabul edilen Er, Onb. ve sınıf Çvş. larının uzun yıllar hizmetten sonra vücutlarından istifade edilemeyecek bir çağda terhisleri cihetine gidilmekte ve terhislerinden 20 yıl önceki ölçülere göre 20 yıl hizmet eden sınıf Çvş. ları 500, Uzatmalı Onb. lara 300 ve 4 ncü uzatmadan sonra terhis edilen uzatmalı erlere 150 lira gibi cüzi bir mükâfat verilerek meslekten çıkarılmakta ve artık yeniden hayatlarını kurma imkânlarını kaybetmiş olarak sefaletin kucağına atılmaktadırlar. Kanun karşısında zabıta memuru olan ve bu sıfatla uzun yıllar Devlete hizmet eden uzatmalıların odacı, kapıcı gibi hizmetlilere bile tanınan emeklilik haklarından istifade ettirilmeleri bir adalet ve eşitlik prensibinin verdiği zarurettir. Ancak, 1861 sayılı Jandarma Erat Kanununun 7 nei maddesi uzatmalıları hiçbir zurett olmadığı halde 3 yıllık devreler halinde hizmete tâbi tutmuş ve bu devreleri Erler için 4 olarak tahdit etmiş ve Onb. ların yaş hadine kadar çalışmalarını kabul eylemiştir. Bu durum tatbikatta birçok kırtasi muameleler yarattığı gibi uzatmalıların emeklilik hakkını kazanabilmeleri için lüzumlu hizmet süresini doldurmalarına da mâni olmaktadır. Bu zaruretle değiştirilen bu maddede behsedilen kabul şartları bu kanunun tatbik suretini gösteren yönetmelikte tesbit edilecek ve bu şartlar memur olacaklarda aranacak şartlara mütenazır olacaktır.

2. 1861 sayılı Kanuna göre uzatmalılardan sınıf erbaşlıklarına yükselmiş bulunanların yalnız uzatmaları yapılmakta ve terfih ettirilmemektedirler. Bugün bunlardan çok kısa bir zaman için 4 ncü uzatmalı yalnız 2 Çvş. kalmıştır.

3. Uzatmalı er ve onb. lara gelince : Halen jandarmada muhtelif uzatmalı 136 er ve 1238 onb. bulunmaktadır.

4. Bu uzatmalılar jandarmayı meslek olarak seçmiş insanlardır. Gayeleri tabiatıyla istikballe-

rini temin, ailelerini geçindirmek ve meslekte hizmettir. Halbuki bunların bugün almakta oldukları maaş bir aileyi geçindirmekten çok uzaktır.

Bugün iase ile birlikte birinci uzatmalı erler 88, ikinci uzatmalılar 98, üçüncüler 105, dördüncüler 115 lira, 1 nci uzatmalı onb. lar 92, ikinciler 102, üçüncüler 115, dördüncüler 119 lira, esasen iki kişiden ibaret olan sınıf Çvş. ları sırasıyle 102, 115, 125, 135 lira almaktadırlar.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/796
Karar No. 39

5. III. 1934

Yüksek Reisliğe

Jandarma Efradı Kanununun 7 ve 12 nci maddeleriyle geçici 3 ncu maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir ek ve bir muvakkat madde eklenmesine dair olan kanun lâyihası, Hükümet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde görüşüldü.

Hükümet lâyihasındaki mucip sebepler encümenimizce de yerinde görülerek kanun lâyihası aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi Bu Mazbata Muharriri

Edirne	Van	
<i>R. Nasuhioğlu</i>	<i>I. Akan</i>	
Kâtip		
Muğla	Kastamonu	Kırklareli
<i>Y. Başer</i>	<i>F. Keçeciöglü</i>	<i>F. Üstün</i>
Kütahya	Ordu	Samsun
<i>B. Besin</i>	<i>F. Boztepe</i>	<i>M. Özkefeli</i>
Sivas		Rize
<i>E. Damalı</i>		<i>A. Morgül</i>

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No : 1/796

Karar No : 166

7 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununun 7 ve 12 nci maddeleriyle muvakkat 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir ek ve bir muvakkat madde eklenmesine dair olup Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 5 . III . 1954 tarihli ve 6/721 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Dahiliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale buyurulmuş olmakla Maliye ve Jandarma Umum Kumandanlığı mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası gerekçesinde belirtilen mucip sebeplere istinaden encümenimizde de yerinde mütalâa olunarak maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve birinci madde, metninde yazılı kanun unvanı Jandarma Efradı Kanunu olarak tashih edilmek suretiyle ve mütaakıp maddeler ise Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Encümenimizde lâyiha üzerinde cereyan eden müzakere sırasında adı geçen kanuna bu kanun lâyihasında kabul olunan ek maddede yazılı (Mali hükümlerin tatbikinde hizmetli hükümünden sayılır.) ibaresiyle jandarma uzatmalı er, onbaşı ve sınıf çavuşlarının 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 1108 sayılı Maaş Kanununun 13 ncü maddesi ile hizmetlilere yolluk, hastalık ve senelik izinler bakımından tanınmış

olan haklardan faydalandırılmalarının maksut olduğu ve bu temditli jandarma eratının 5434 sayılı Kanun gereğince emekli hukukundan istifadeleri düşünülmediği ve bu mevzuda ise Emekli Kanununda yapılacak umumi tadil sırasında ayrıca teklif yapılacağı anlaşıldığından keyfiyetin bu suretle raporumuza derci encümenimizce muvafık görülerek kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, tercihan ve müstacelen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.
Rize	İstanbul
İ. Akçal	H. Hüsmen
Bu mazbata muharriri	Kâtip
Konya	Siird
M. A. Ülgen	B. Erden
Ankara	Çanakkale
M. Ete	K. Akmanlar
İstanbul	İmzada bulunamadı
S. Oran	Kırklareli
Kırşehir	Ş. Bakay
R. Özdeş	İmzada bulunamadı
Ordu	Malatya
R. Aksoy	M. S. Eti
Zonguldak	İmzada bulunamadı
H. Balık	Trabzon
	M. D. Süalp
	S. F. Kalaycıoğlu
	Eskişehir
	Rize
	A. Potuoğlu
	O. Kavrakoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1861 sayılı Jandarma Kanununun 7, 12 nci maddeleriyle geçici 3 ncü maddenin değiştirilmesine ve bu kanuna bir ek ve bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 25. VII. 1931 tarih ve 1861 sayılı Jandarma Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Madde 7. — Muvazzaflık hizmetlerini ordu veya jandarmada bitirmiş olan onbaşı erler talimatına göre gerekli şartları haiz oldukları takdirde 6 yıl mecburi uzatmalı hizmetli olarak jandarmaya kabul edilebilirler. Bunlar bu müddetin hıtamında ayrılmak istemedikleri ve **istihdamlarına mâni haller de görülmediği** takdirde yaş haddine kadar istihdam olunabilirler.)

MADDE 2. — 1861 sayılı Kanunun 21. II. 1947 tarihli ve 5024 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesiyle geçici 3 ncü maddesi aşağıdaki şekillerde değiştirilmiştir:

(Madde 12. — Jandarma namzet erlerine (0,50), jandarma muvazzaflarına (1), jandarma onbaşalarına (2) lira aylık verilir.)

Uzatmalı onbaşı ve erlere aşağıda yazılı aylıklar verilir.

Hizmet müddetleri	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15	16-18	18 den yukarı
Uz. Onb.	75	90	105	120	135	150	165 lira
Uz. Er	60	75	90	105	120	135	150 lira

(Muvakkat madde 3. — Uzatmalı jandarma sınıf çavuşlarının iâşeleri bu kanunun 14. I. 1948 tarih ve 4370 sayılı Kanunla değiştirilen 14 ncü maddesi hükmüne tâbidir. Bunlara aşağıdaki aylıklar verilir.)

Hizmet müddetleri	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15	16-18	18 den yukarı
	80	95	115	130	145	160	175 lira

MADDE 3. — 1861 sayılı Jandarma Erat Kanununa aşağıdaki bir ek ve bir geçici madde eklenmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununun 7 ve 12 nci maddeleriyle geçici 3 ncü maddenin değiştirilmesine ve bu kanuna bir ek ve bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 25. VII. 1931 tarih ve 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Madde 7. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Madde 12. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

(Etk madde — Jandarına uzatmalı er, onbaşı ve sınıf çavuşları malî hükümlerin tatbıkında hizmetli hükmünde sayılır.)

(Muvakkat madde — Halen müstahdem bulunan uzatmalı er, onbaşı ve sınıf çavuşları da bu kanundan faydalanırlar.)

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
	O. Ş. Çiçekdağ
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
K. Yılmaz	E. Menderes
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
F. Köprülü	H. Polatkan
Maarif Vekili	Nafia Vekili
R. S. Burçak	K. Zeytinoglu
İkt. ve Ticaret Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
F. Çelikbaş	Dr. E. H. Üstündağ
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
	N. Ökmen
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
Y. Üresin	H. Erkmen
İşletmeler Vekili	
S. Yırcalı	

B. E.

EK MADDE — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.